

اخبار

احداث کارخانه

تولید فیبرنوری ایرانی در ونزوئلا

در بخش پایانی سفر هیأت ایرانی به ونزوئلا، قرارداد احداث کارخانه تولید فیبرنوری در این کشور، با حضور ستاره‌اشمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات به امضای نمایندگان بخش خصوصی و اساتندار ایالت لاگوایرا رسید.

به گزارش «ایران»، قرار است این کارخانه با سرمایه‌گذاری ۱۰ میلیون دلاری توسط یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی در منطقه‌ای از ایالت لاگوایرا ونزوئلا احداث شود. در این نشست، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با ایراز امیدواری نسبت به موفقیت همکاری‌های مشترک دو کشور گفت: ظرفیت‌های پارک فناوری در حال تأسیس، ایالت لاگوایرا را به هاب صادراتی محصولات تولیدی این کارخانه به کشورهای حوزه کارائیب تبدیل می‌کند. وزیر ارتباطات در دومین بخش از سفر بین‌المللی خود به دو کشور حوزه امریکای لاتین، وارد هاوانا پایتخت کوبا شد. قرار است در این سفر تفاهنامه همکاری‌های پستی میان تهران و هاوانا امضا شود که حجم مبادلات پستی دو کشور را به طرز چشمگیری افزایش می‌دهد.

پانزدهمین نمایشگاه فناوری نانو گشایش یافت

پانزدهمین نمایشگاه فناوری نانو و میکرو روز گذشته با حضور شماری از مسئولان معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست‌جمهوری گشایش یافت. به گزارش ایرنا، این نمایشگاه به عنوان بزرگ‌ترین رویداد سال حوزه نانو کشور به مدت چهار روز پذیرای متخصصان، اساتید، دانشجویان علاقه‌مند به حوزه فناوری نانو و همچنین سرمایه‌گذاران و صنعتگران کشور در سالن‌های ۵ (ملل) و ۴۴ (خلیج فارس) نمایشگاه بین‌المللی تهران خواهد بود. در این نمایشگاه ۱۷۰ نهاد و شرکت فناور و دانش بنیان فعال در حوزه‌هایی همچون نفت و انرژی، بهداشت و سلامت، آب و محیط زیست، کشاورزی و بسته‌بندی و خودرو جدیدترین نوآوری‌های انانویی خود را به نمایش خواهند گذاشت.

رفع فیلتر سکوها

در قالب حکمرانی فضای مجازی

نایب رئیس کمیسیون آموزش مجلس شورای اسلامی با اشاره به هشدار مقام معظم رهبری درباره ارتباط امنیت روانی جامعه با فضای مجازی گفت: حکمرانی قانونمند در فضای مجازی می‌تواند مانع برهم زدن امنیت روانی جامعه شود.

به گزارش مهر، فرشاد ابراهیم‌پور افزود: حکمرانی قانونمند و مدبرانه در فضای مجازی به معنای ایجاد ساختارهای نظارتی، وضع قوانین شفاف و الزام به پاسخگویی در مقابل انتشار مطالب نادرست، امری اجتناب‌ناپذیر است. وی افزود: یکی از راهکارهای مؤثر، نظارت و الزام سکوها به رعایت استانداردهای ملی و حفظ امنیت روانی مردم است. وقتی سکوها مسئولیت محتوا و پیام‌دهای آن برعهده بگیرند، محتوای نامناسب و شایعات نگران‌کننده به شکل قابل توجهی کاهش می‌یابد. ابراهیم‌پور اضافه کرد: ایجاد بستر استفاده از پلتفرم‌های داخلی و حمایت از توسعه آنها نیز می‌تواند گامی مؤثر در کاهش وابستگی به سکوهای خارجی و حفظ امنیت روانی جامعه باشد.

کوتاه از دنیای فناوری

- شرکت آپترا خودروبی طراحی کرده که فقط با نور خورشید کار می‌کند و نیازی به شارژ مجدد ندارد.
- استخراج سوخت ذوب شده از راکتور هسته‌ای برای اولین بار توسط یک روبات انجام شد.
- محققان نانومیمه‌هایی از جنس طلا ابداع کردند که روی ایمپلنت‌ها را می‌پوشاند و از ایجاد عفونت در محل قرار گرفتن آنها جلوگیری می‌کند.

فناوری

دوشنبه ۱۴ آبان ۱۴۰۲ ● شماره ۸۵۹۶

رئیس سازمان توسعه همکاری‌های علمی و فناوریانه بین‌المللی در گفت‌وگو با «ایران» مطرح کرد

ریل گذاری دانش بنیان ها برای ورود به بازارهای جهانی

گفت و گو

شهاب خروشان

خبرنگار

تحولات سال‌های اخیر در عرصه بین‌الملل و تغییر رویکرد کشورها از روند سنتی تعاملات و تبادلات به سوی شکل‌های نوآورانه و فناوریانه محصولات و خدمات، شکل تازه‌ای از بازار اقتصاد را رقم زده و طراحی نو در مفهوم سرمایه‌ درانداخته است. سهم «نوآوری» و «فناوری» از تبادلات مالی کشورها، به طور فزاینده‌ای رو به افزایش است؛ اما سهم ایران از بازار جهانی محصولات فناور و حفظ و جذب سرمایه انسانی چه میزان است؟ از سوی دیگر چه ارتباطی بین صادرات فناوری و نوآوری در کنار بهره بردن سهم بیشتری از سرمایه انسانی خلاق و نوآور وجود دارد؟ برنامه‌های دولت برای حفظ این سرمایه چیست؟

سهم صادرات محصولات فناوریانه و نوآورانه کشور بر دوش «شرکت‌های دانش‌بنیان» است؛ شرکت‌هایی که شاخصه و معیار اصلی ارزش‌گذاری آنها، پیشرفت فناوری و رقابتی بودن محصول و خدمتی است که به بازار عرضه می‌کنند.

بر اساس اطلاعات و آمار گمرک جمهوری اسلامی ایران، حجم صادرات غیرنفتی کشور در سال گذشته بیش از ۴۹ میلیارد دلار بوده که بنا برآمار معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست‌جمهوری، از این میان، شرکت‌های دانش بنیان سهم ۶۲ درصدی از وزن و ۵ درصدی از ارزش کل صادرات کشور را به خود اختصاص داده‌اند.

در سال ۱۴۰۲ بالغ بر ۳ میلیون و ۶۰۵ هزار تن کالا به ارزش بیش از ۳ میلیارد و ۵۶۰ میلیون دلار توسط شرکت‌های دانش بنیان صادر شده است؛ آماري که با تحلیل میزان صادرات شرکت‌های دانش بنیان از سال ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۲ نشان می‌دهد این شرکت‌ها هر ساله رشد صددرصدی را رقم زده‌اند و طی سال‌های منتهی به ۱۴۰۲ در مجموع رشد ۵ برابری را تجربه کرده‌اند.

صیخ و همراهی دستگاه‌های مرتبط قابل پیگیری و حل شدن است. دامنه این اقدامات از حذف و الغای آیین‌نامه‌های دست و پاگیر تا تعهد بخش‌های مختلف دولت به اجرای آیین‌نامه‌ها و قوانین حمایتی و همچنین توجه به جایگاه دانش بنیان‌ها در تعاملات و دیدارهای بین‌المللی را شامل می‌شود.

با توجه به اینکه شرکت‌های دانش بنیان می‌توانند ارزش افزوده قابل توجهی از محل تولید محصولات و خدمات نوآورانه خلق کنند و حتی در کوتاه‌مدت و میان‌مدت باعث افزایش درآمد ارزی کشور شوند، توجه ویژه به حوزه صادرات که البته فعلاً چندان زیاد نیست، می‌تواند هم امیدآفرین باشد و هم به رشد ستابان و سریع‌تر این بخش کمک کند تا زمینه‌ساز خلق ارزش افزوده بالایی شود.

با توجه به قوانین حمایتی و پشتیبان صادرات محصولات دانش بنیان موجود، چه مواعنی بر سر راه اجرای این قوانین وجود دارد؟

مهم‌ترین موضوع، زمان اجرای آیین‌نامه‌هاست که طولانی شدن آن می‌تواند برای شرکت‌های دانش بنیان مشکل ایجاد کند.

باید یک فرصت ۴ تا ۶ ماهه برای لازم‌الاجرا شدن مصوبات جدید در نظر گرفته شود تا این شرکت‌ها بتوانند در این بازه زمانی، خود را با شرایط جدید تطابق دهند.

تخصیص ارز هم برای تسهیل روند صادرات این شرکت‌ها اهمیت بسیاری دارد. از آنجا که اگر شرکت‌های دانش بنیان ساده اولیه یا تجهیزات خاصی را به کشور وارد کنند، می‌توانند با ارزش افزوده چندبرابری به فروش رسانده یا صادر کنند، بنابراین حمایت از تخصیص ارز به این شرکت‌ها، می‌تواند به توسعه صادرات آنها کمک کند.

دولت چه گام‌هایی می‌تواند در کمک به شرکت‌های دانش بنیان بردارد؟

در حال حاضر یکی از مهم‌ترین ایرالجش‌های توسعه کشور را می‌توان سهم ایران از بازار جهانی دانست. چه سیاست‌ها، اقدامات و راهبردهایی اندیشیده شده است تا سهم ناچیز شرکت‌های دانش بنیان از صادرات افزایش یابد؟

شاید یکی از مهم‌ترین مشکلات شرکت‌های دانش بنیان را بتوان موضوع صادرات دانست. این شرکت‌ها اگرچه در بازار داخلی نیز دارای چالش‌هایی هستند اما در ورود به بازارهای خارجی قطعاً چالش‌ها و موانع بزرگ‌تری دارند. صادراتی شدن یک شرکت دانش بنیان نیازمند برنامه‌ها و اقداماتی است که دولت چهاردهم می‌تواند با انجام آنها اثرگذار باشد و به توسعه آن کمک کند.

بسیاری از راهکارهای مرتبط با صادرات شرکت‌های دانش بنیان در داخل قابل انحصار هستند؛ اگرچه برخی از این مشکلات ابعاد خارجی و سیاسی دارند. از این مشکلات می‌توان به ورود به بازار خارجی، یافتن مشتریان پایدار و ایجاد مطمئن، یافتن بازارهای پایدار و ایجاد ظرفیت‌هایی اشاره کرد که برای قرار گرفتن در شبکه توزیع کشور هدف و اتصال به جامعه مشتریان بالقوه‌آن کشورها، به شرکت‌های دانش بنیان کمک می‌کند.

مشکلات مربوط به تحریم نیز موضوعی است که خارج از کشور باید به دنبال راهکارهای آن بود.

اما در داخل کشور مسائل مختلفی وجود دارد که می‌توانیم آنها را به شکل‌های گوناگون و در سطوح و ابعاد مختلف داخلی حل کنیم. برخی از مهم‌ترین این موضوعات، مسأله رفع تعهد ارزی است. موضوع چندترخی بودن قیمت ارز، چالش‌های بسیاری برای شرکت‌های دانش بنیان ایجاد کرده و از سوی دیگر، تسهیلات گمرکی که باید تحقق پیدا کند به درستی اجرا نمی‌شوند. تغییرات قوانین که در برخی موارد به یکباره اتفاق می‌افتد و بسیاری از مسائل دیگری که تعهدات شرکت‌های دانش بنیان را به مشتری‌های خارجی تحت‌تأثیر قرار می‌دهند در کنار ممنوعیت‌های صادراتی و تغییرات قانونی یا آیین‌نامه‌ای که باعث

افزایش هزینه‌های تولید می‌شوند، جزو موانع داخلی صادرات دانش بنیان‌ها به شمار می‌روند.

دست دولت تا چه اندازه در حل یا

کاهش این مشکلات باز است و این مسائل تا چه میزان به خود شرکت‌ها برمی‌گردد؟

بخش قابل توجهی از مشکلات شرکت‌های دانش بنیان با تمهیدات

می‌تواند بستر تعامل با شرکای خارجی و ورود به بازارهای بین‌المللی را فراهم کند. این هم نکته بسیار مهمی است که دولت می‌تواند تسهیلگری لازم را انجام دهد.

اما بازار هر کشور خارجی دارای استانداردهایی است که اخذ این استانداردها و تأییدیه‌ها، برای یک محصول دانش بنیان اهمیت دارد. بنابراین حمایت از استانداردسازی محصولات دانش بنیان و اخذ تأییدیه‌های بین‌المللی و تهیه بسته‌های محتوایی و تبلیغاتی درخور شأن برای معرفی توانمندی این شرکت‌ها و محصولات به بازارهای بین‌المللی ضروری است. استفاده از ظرفیت نمایندگی‌های خارج از کشور برای معرفی توانمندی‌ها، محصولات و خدمات شرکت‌های دانش بنیان و حتی در بُعد شرکت‌های کوچک‌تر، کنسرسیوم‌سازی بین چند شرکت کوچک‌تر و ایجاد برند‌های مشترک ضروری است تا بتوان با توانمندی بهتر و ظرفیت بزرگ‌تری به بازارهای بین‌المللی وارد شد.

سازمان توسعه همکاری‌های علمی و فناوریانه بین‌المللی چه اقداماتی برای تسهیل صادرات دانش بنیان‌ها انجام داده است؟

این سازمان به یاری بازوها و ابزارهایی که در اختیار دارد، علاوه بر اینکه سیاست توسعه دیپلماسی فناوری را دنبال می‌کند، به دنبال توسعه بخشیدن به بازارهای بین‌المللی است. به عنوان مثال، برگزاری کمپ‌های بین‌المللی سازی شرکت‌های دانش بنیان، از طریق همین استان‌های مختلف برگزار می‌کنیم، از همین اقدامات است.

آگاهی بخشی به دانش بنیان‌ها، متناسب با شرایطی که در حوزه کسب‌وکار بین‌المللی و حوزه صادرات وجود دارد و همچنین تأمین نیازمندی‌های آنان برای ورود به بازار بین‌المللی، از طریق همین کمپ‌های بین‌المللی دنبال می‌شود. با توجه به سیاست دولت و تأکید ویژه معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس‌جمهور مبنی بر توجه ویژه به همه استان‌ها و تمرکززدایی از پایتخت، این اقدامات را به صورت جدی دنبال می‌کنیم.

یکی دیگر از گام‌های این سازمان در مسیرآشنا شدن این شرکت‌ها و نیروی انسانی کارآمد با بازارهای بین‌المللی، برگزاری رویدادی تحت عنوان «تاجر دانش بنیان» بوده است.

این برنامه به آماده‌سازی و تربیت تاجر تخصصی در حوزه صادرات دانش بنیان می‌پردازد. این برنامه از خرده‌ادامه امسال آغاز و همراهِ نیزآیین اختتامیه با معرفی برزیگیدگان برگزار شد.

در قالب این برنامه، بیش از ۲۰ شرکت منتخب حضور داشتند که با برگزاری کارگاه‌های آموزشی، نشست‌های تعاملی و پنل‌های تخصصی به دو صورت حضوری و مجازی، در مسیر تبدیل شدن به تاجران دانش بنیان قرار گرفتند.

خوشبختانه بازخوردهای خوبی از این برنامه دریافت کردیم و برگزاری چنین رویدادهایی بدون تردید کمک می‌کند که شرکت‌های دانش بنیان با تخصص، مهارت و تجربه بیشتری بتوانند به بازارهای بین‌المللی ورود کنند.

نمایشگاه توانمندی‌های صادراتی ایران یا همان «ایران اکسپو» نیز فرصت دیگری است که شرکت دانش بنیان یا خلاق، بتواند توانمندی و آمادگی خود را برای تعامل، عرضه و حضور محصول در یک بازار بین‌المللی بسنجد.

قصد نداریم شرکت دانش بنیان را از فضای اصلی کسب‌وکار جدا کنیم و این شرکت‌ها را در جزایر جداگانه‌ای ساکن کنیم، اتفاقاً یکی از مزایای «ایران اکسپو»، قرار گرفتن شرکت‌های بزرگ در کنار یکدیگر است چراکه این شرکت‌ها در این فضا فرصت عرضه پیدا می‌کنند.

در مجموع تلاش می‌کنیم علاوه بر اینکه هر ساله بر تعداد شرکت‌های دانش بنیان صادراتی افزوده شود، این دانش بنیان‌ها بتوانند شبکه سازی لازم را در عرصه بین‌المللی انجام داده و راه خود را به بازارهای هدف پیدا کنند.

این روند با قوت و یک نرخ مطلوب رشد در حال انجام است و امیدوارم در افاق چند سال آینده، سهم بیشتری از شرکت‌های دانش بنیان در عرصه بین‌المللی حضور یابند.

بر اساس

اطلاعات و

آمار گمرک

جمهوری

اسلامی

ایران، حجم

صادرات

غیرنفتی

کشور در

سال گذشته

بیش از ۴۹

میلیارد دلار

آمار

معاونت

علمی،

فناوری و

اقتصاد

دانش بنیان

ریاست جمهوری،

از این میان،

شرکت‌های

دانش بنیان

سهم ۶۲

درصدی

از وزن و ۵

درصدی از

ارزش کل

صادرات

کشور را

به خود

اختصاص

داده‌اند

